

เทศบาลนครขอนแก่น

อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

การบริหารงานของ เทศบาลนครขอนแก่น

เทศบาลนครขอนแก่น ยึดหลักการพัฒนา และขับเคลื่อนเมืองด้วยวิสัยทัศน์ “พัฒนาเมืองสู่สากล สร้างสังคมแห่งความสุข” ด้วยความมุ่งมั่นในการวางรากฐานการพัฒนาสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเป็นเป้าหมายสำคัญ ได้มีการพัฒนาเมืองจากการสะสมเชิงปริมาณมุ่งสู่คุณภาพด้วยการพัฒนาในมิติที่หลากหลาย ทั้งการสร้างความเข้มแข็งภาคประชาชนและสร้างภาคีเครือข่ายในการทำงานด้วยการบริหารเมืองแบบ “ซูปเปอร์ทีม”

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น

จังหวัดขอนแก่น 40000

โทรศัพท์ 043-221202

โทรสาร 043-224033

ประชากร

113,604 คน

(ชาย 53,609 คน หญิง 59,995 คน)

พื้นที่

46 ตารางกิโลเมตร

(ครอบคลุมจำนวน 95 ชุมชน)

รายได้

771,111,296.55 บาท

(ไม่รวมเงินอุดหนุน,

เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

607,849,257 บาท

คณะผู้บริหาร

นายธีระศักดิ์ ชีมายุพันธ์ุ์

นายกเทศมนตรีนครขอนแก่น

ดร.กฤษณวรุณ ไชยนิจ

ปลัดเทศบาลนครขอนแก่น

นายบุญฤทธิ์ พาณิชย์รุ่งเรือง

ประธานสภาเทศบาลนครขอนแก่น

สัดส่วนสมาชิกสภา

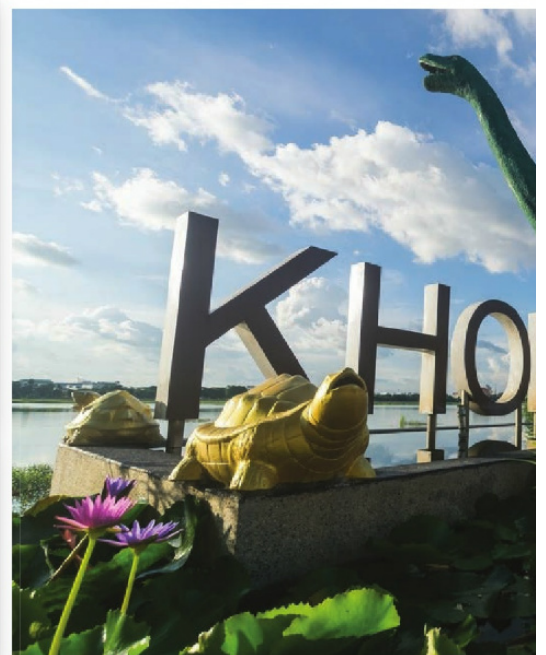
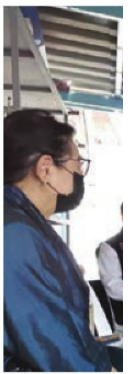
ชาย จำนวน 16 คน

หญิง จำนวน 6 คน

โดยมีซูเปอร์ทีมภายในองค์กรเน้นการสื่อสารทำความเข้าใจ การสร้างทีม การพัฒนาบุคลากร พัฒนาวีคิด เรียนรู้ร่วมกัน และซูเปอร์ทีมภายนอกองค์กร โดยมีภาคีเครือข่ายที่พร้อมจะร่วมมือและสนับสนุนกิจการอันเป็นประโยชน์ต่อเมืองขอนแก่น “สร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นเจ้าของเมืองร่วมกัน” และใช้หลักการทำงานสร้างความเท่าเทียม อย่างทั่วถึง เสมอภาค ทั้งเพศ วัย ฐานะ ลดความเหลื่อมล้ำ โดยทุกคนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะที่เทศบาลจัดให้ได้อย่างเท่าเทียมกัน จึงเป็นที่มาของสังคมที่สมานฉันท์ สามัคคี ลดความขัดแย้งและสันติสุขเพื่อร่วมกันก้าวสู่เมืองสากลและสังคมแห่งความสุขต่อไป

จุดเด่นของการดำเนินงานเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งและเสริมสร้างสังคมสันติสุขและความสมานฉันท์ของเทศบาลนครขอนแก่น คือการที่กลุ่มเครือข่ายต่าง ๆ มารวมตัวกันในการแลกเปลี่ยนความสนใจและข้อมูล รวมทั้งปรับความเข้าใจ เช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่มชุมชนในเมืองเพื่อพัฒนาย่านกลางเมือง การปรับปรุงอาคาร รวมทั้งมีความคิดริเริ่มและสร้างนวัตกรรมเพื่อนำไปสู่การยุติปัญหาความขัดแย้ง ความรุนแรง โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นในเมือง และเด็กชายขอบ โดยมีเป้าหมายเพื่อลดความขัดแย้งและความรุนแรง ด้วยการดำเนินโครงการและกิจกรรมของเทศบาลที่มีความโดดเด่นในเรื่องการป้องกันปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ ในพื้นที่ เช่น โครงการฟื้นฟูเยียวยาและพัฒนาคุณภาพชีวิตเยาวชนชายขอบในสังคมเมือง และโครงการที่สร้างสังคมสันติสุขและความสมานฉันท์ เช่น โครงการคนขอนแก่นไม่ทอดทิ้งกัน

คนธรรมดาด้วยกัน เน้นความเท่าเทียม และเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ด้วยการดึงหัวหน้ากลุ่มแก๊งค์ต่าง ๆ และสมาชิกมาทำกิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์ ทำกิจกรรมเชิงบวกอย่างต่อเนื่อง โดยค่อย ๆ ปรับทัศนคติให้กลุ่มเด็ก เจ้าหน้าที่คณะทำงานสร้างความเชื่อใจไว้วางใจและมีความจริงใจในการแก้ปัญหา โดยใช้กระบวนการ 5 c ในการดำเนินงาน ดังนี้

1. Core person คือ การค้นหาทีมงาน จากองค์กรหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและมีส่วนร่วมในการยกระดับและพัฒนาเด็กชายขอบ ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียน เจ้าหน้าที่เทศบาล เจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุข เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่การศึกษาออกโรงเรียน วัด ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการ ฯลฯ ซึ่งหากสามารถสร้างการมีส่วนร่วมในการทำงานกับภาคีเครือข่ายที่มีผู้รู้จากหลายสาขาวิชาช่วยทำให้เกิดการประสานที่ลงตัว รวมทั้งการค้นหาและเข้าถึงกลุ่มเด็กที่มีปัญหา วิธีการคือ พวกเขาอยู่ที่ไหนไปหาที่นั่น เช่น วงเหล้า พื้นที่เสี่ยงสถานบันเทิง สนามกีฬา หน้าเวทีคอนเสิร์ต เวทีหมอลำ ทั้งนี้ต้องไปเจอบ่อย ๆ ตีสนิทจนเขายอมรับเข้ากลุ่ม/นับถือ หรืออาจจะเชื่อมต่อผ่านแกนนำ เช่น หัวหน้ากลุ่มแก๊งค์ ผู้นำชุมชน ผู้นำทางจิตวิญญาณ ผู้ใหญ่ใจดีที่มีบาร์มีที่เด็กเคารพนับถือและเชื่อฟัง โดยซื้อใจผู้นำเหล่านี้ และชวนทำงานเชื่อมต่อกับเด็ก เน้นส่งเสริมให้ผู้นำเหล่านี้ลุกขึ้นมาทำเอง รู้สึกเป็นเจ้าของ โดยฝ่ายราชการทำหน้าที่กระตุ้น และสนับสนุนเท่านั้นไม่ต้องไปทำแทน

2. Connect เชื่อมโยงและบูรณาการทำงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชนและประชาสังคม ในรูปแบบคณะทำงานทั้งที่เป็นทางการโดยการทำ MOU และไม่เป็นทางการให้ความสำคัญทุกภาคส่วนโดยแบ่งกิจกรรมรับผิดชอบตามกรอบอำนาจหน้าที่และความถนัดมากกว่า 20 หน่วยงาน เช่น กศน.อำเภอเมืองขอนแก่น สมาคมไทศึกษา มูลนิธิช่วยเหลือเด็ก(บ้านลูกรัก) ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ศูนย์บ้านพักเด็กและครอบครัว ศูนย์เฟรนด์คอนเนอร์ทูปีนัมเบอร์วันจังหวัดขอนแก่น ศูนย์เยาวชนและครอบครัวเทศบาลนครขอนแก่น มูลนิธิพัฒนาเครือข่ายสุขภาพ สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด(ปปส.)จังหวัดขอนแก่น ศูนย์ประสานงานเอาชนะยาเสพติดอำเภอเมืองขอนแก่น สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองขอนแก่น ศูนย์บำบัดยาเสพติดโรงพยาบาลธัญญรักษ์ โรงพยาบาลจิตเวช ศูนย์ยุติธรรมรุนแรงต่อเด็กและสตรี OSCC โรงพยาบาลขอนแก่น พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดขอนแก่น ศูนย์ช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กถูกฉ้อฉลสำนักงานพัฒนาสังคมจังหวัดขอนแก่น สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 6 ขอนแก่น โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่น ฯลฯ

ตัวอย่างโครงการที่สะท้อนถึงความเป็นเลิศด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์

โครงการฟื้นฟูเยียวยาและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กเยาวชนชายขอบในสังคมเมือง

เทศบาลนครขอนแก่นประสบปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนชายขอบหลุดจากระบบการศึกษาภาคปกติมาอยู่นอกระบบมากขึ้นจนเป็นปัญหาสังคม มีการรวมกลุ่มรวมตัวกันเป็นกลุ่มเป็นแก๊งมากกว่า 20 แก๊งในเขตตัวเมือง มีการวางระบบการปกครองกันเอง มีระบบอำนาจมืด (มาเฟีย) มีหัวหน้าแก๊งคอยจัดการวางอำนาจกับลูกน้อง ชักชวนทำสิ่งไม่ดี สร้างปัญหาในสังคม ก่อความเดือดร้อนให้กับทุกคน แต่ละกลุ่มแก๊งจะมีประเด็นขัดแย้งกัน เป็นคู่อริกัน มักจะก่อปัญหาทะเลาะวิวาทกัน จนสร้างความเสียหายต่อทรัพย์สิน สร้างความรำคาญใจและความหวาดกลัวแก่ผู้คนในชุมชน จนเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นสะสมและอยู่กับสังคมเมืองขอนแก่นยาวนานทั้งยังพัฒนาความรุนแรงเพิ่มขึ้นตามลำดับ ไม่ได้รับการใส่ใจจากหน่วยงานต่าง ๆ หรือบางหน่วยงานไม่อยากแก้ไขเพราะเป็นงานที่ยากและต้องใช้ระยะเวลานาน เนื่องจากคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนชายขอบไม่อยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียม ไม่มีโอกาสทางการศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ทำให้เด็กและเยาวชนชายขอบรู้สึกด้อยค่า ไม่มีตัวตน ไม่มีคุณค่า ไม่ได้รับความสนใจจากสังคม จึงต้องเรียกร้องความสนใจ โดยการสร้างปัญหาหรือรวมตัวเป็นกลุ่มสร้างการยอมรับจากพวกพ้อง และสังคม

จากปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ ผู้บริหารเทศบาลนครขอนแก่นได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับปัญหาดังกล่าว จึงได้พยายามหาวิธีแก้ไขและลดปัญหาดังกล่าว โดยใช้การเข้าหากลุ่มเป้าหมายแบบไม่เป็นทางการ ใช้วิธีการและท่าทีแบบ

3. Control อันดับแรกผู้บริหารเทศบาลนครขอนแก่นต้องเข้าใจปัญหา รวมถึงมีบทบาทสำคัญในการบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วน ทั้งรัฐ เอกชนและประชาสังคม เป็นพื้นฐานของการสร้างความสมานฉันท์ จึงผลักดันให้มีความสำคัญจริงจิ่งในการกำกับ ติดตามการทำงานของคณะทำงานเป็นระยะ โดยการดำเนินงานที่สำคัญนอกจากการอบรม ให้ความรู้ ใช้อภิกรรรมบำบัด เยียวยาทั้งด้านร่างกาย และจิตใจกับเด็กกลุ่มนี้ ในช่วงแรก เทศบาลใช้รูปแบบการฝึกอบรม ค่ายแกนนำเยาวชน 3 วัน 2 คืน จัดให้มีกิจกรรมบำบัด เยียวยาจิตใจ นำเด็กเยาวชนกลุ่มเสี่ยงเข้ารับการฝึกอบรมตามสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งต่อมาพบว่า ยังไม่เพียงพอที่จะปรับพฤติกรรม

ต่อมาจึงได้มีการจัดตั้งศูนย์สร้างโอกาสเยาวชน (บ้านเรา) เปรียบเสมือน “บ้าน” ที่เด็กบางคนไม่เคยมี หรือจากมานานซึ่งสามารถรับให้เข้ามาอยู่ได้เฉพาะเยาวชนเพศชาย ส่วนเยาวชนหญิง เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องการดูแล หากไม่มีที่อยู่จะส่งต่อการดูแลไปยัง เครือข่าย เช่น มูลนิธิช่วยเหลือเด็ก(บ้านลูกรัก) อายุไม่เกิน 18 ปี ให้มีที่พักและได้รับการดูแลที่เหมาะสม หรือทั้งเพศชายและเพศหญิงที่อายุ มากกว่า 18 ปี ส่งต่อการดูแลไปยัง ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ซึ่งสามารถดูแลด้านที่พักและอาชีพได้ดีกว่า หากเยาวชนต้องได้รับการเยียวยาทางด้านสภาพจิตใจจะถูกส่งต่อไปยังศูนย์บ้านพักเด็กและครอบครัว โดยมี “พี่เปี้ยก” ผู้เปรียบเสมือนหัวหน้า พี่ชาย หรือพ่อ ตามแต่ที่พวกเขาอยากให้เป็น เป็นผู้ดูแล ศูนย์สร้างโอกาส คอยดูแลความสงบเรียบร้อยและพฤติกรรมของเด็กเหล่านั้น

4. Continue เป็นโครงการที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและยาวนาน ตั้งแต่ปี 2554 ในช่วงเกือบ 10 ปี เทศบาลนครขอนแก่นปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ลองผิดลองถูก มีเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการถึงปัจจุบันประมาณ 900 คน และเริ่มเป็นรูปธรรมมากขึ้น จนในที่สุดศูนย์สร้างโอกาสก็มีภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็งมากขึ้นตามลำดับ มีการส่งต่อโดยการจัด กลุ่มเด็กตามความต้องการจากกิจกรรมค่าย 3 วัน 2 คืน รุ่นละ 50 คน ปีละ 3 รุ่น ตั้งแต่ ปี 58 เพื่อคัดกรองเด็กตามปัญหาไปตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เทศบาลจัดกิจกรรมกับ กลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง สังเกตพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคล เสริมจุดแข็ง - ลดจุดอ่อน ดูแลทั้งด้านกายภาพ จิตใจ รวมถึงการใช้ชีวิต

5. Complete จุดมุ่งหมายของโครงการที่สำคัญคือให้เด็กเข้มแข็งมีภูมิคุ้มกันทั้งด้าน ร่างกายและจิตใจ สามารถเข้าระบบการศึกษา กลับสู่ครอบครัว หรือมีอาชีพ ยกระดับ คุณภาพชีวิตผ่านกิจกรรมและหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องได้รับพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี ขึ้นจนได้รับการยอมรับจากสังคม เช่น เด็กบางคนที่สามารถพัฒนาได้และมีความตั้งใจ

เทศบาลคัดเลือกให้เป็นพนักงานเทศกิจ หรือภาคีเครือข่ายช่วยหางานที่เหมาะสมตามความสนใจ

ผลสัมฤทธิ์ที่แสดงให้เห็นเป็นรูปธรรมของโครงการฟื้นฟูเยียวยาและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กเยาวชนชายขอบในสังคมเมืองของเทศบาลนครขอนแก่น ทำให้กลุ่มเด็กและเยาวชนชายขอบในสังคมเมืองสามารถปรับเปลี่ยนตัวเองให้กลายเป็นคนดีของสังคมไม่สร้างความเดือดร้อน และก่อปัญหาในชุมชน ส่งผลทำให้คนในชุมชนอยู่ร่วมกันด้วยความสันติสุข เกิดความสมานฉันท์อย่างยั่งยืน เห็นได้จาก สามารถลดปัญหาด้านความขัดแย้งในกลุ่มเด็กและเยาวชนได้ จากผลการสำรวจข้อมูลของสถานีตำรวจอำเภอเมืองขอนแก่น มีคดีความเกี่ยวกับการทำร้ายร่างกายในเด็กและเยาวชนลดลงอย่างต่อเนื่อง การที่มีเด็กและเยาวชนกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา คือ กำลังศึกษาระบบพิเศษ กศน. ม.3 จำนวน 112 คน กำลังศึกษาระบบพิเศษ กศน. ม.6 จำนวน 41 คน และกำลังศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 4 คน รวมทั้งมีกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ได้รับการส่งเสริมอาชีพ เช่น ซ่อมมอเตอร์ไซด์ อาสาเทศกิจ ทำกรอบรูป ทำร้านอาหาร ทำงานก่อสร้าง รวมทั้งสิ้น 46 คน ช่วยทำให้มีบัตรประชาชน 5 คน และส่งกลับสู่ครอบครัวได้อีก 13 คน โดยสามารถเปลี่ยนตัวเองให้เป็นแกนนำคณะทำงานโครงการดังกล่าวอีก 10 คน เป็นต้น

ผลของการต่อยอดหรือนวัตกรรมการดำเนินงานเห็นได้จากการที่เด็กเหล่านี้กลับมามีคุณภาพชีวิตที่ดี ขณะเดียวกันมีเด็กอีกกลุ่มหนึ่งไม่มีครอบครัวเป็นเด็กเร่ร่อนไม่มีที่พึ่งไม่มีบ้านอยู่จึงทำให้เขาเหล่านี้มีพัฒนาการที่ถอยหลัง ดังนั้น จึงต้องพัฒนาต่อยอดจากโครงการอบรมฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กเยาวชนชายขอบในสังคมเมือง โดยการจัดตั้งศูนย์สร้างโอกาสเด็กและเยาวชนบ้านเราเทศบาลนครขอนแก่นขึ้น ภายใต้แนวคิดหลักการที่อยากจะมีบ้านที่เป็นศูนย์พักพิงสำหรับเด็กที่ไม่มีบ้านอยู่หรือครอบครัวแตกแยกไม่สามารถกลับเข้าบ้านได้ ให้มาอยู่พักพิงอาศัยชั่วคราว ได้ผ่านกระบวนการพัฒนาตัวเองผ่านกิจกรรมต่าง ๆ มีระบบพี่เลี้ยงที่ดูแลเปรียบเสมือนครอบครัวดูแล ซึ่งจะทำให้เขาไม่กลับไปสู่พื้นที่มืดหรือพื้นที่เสี่ยงอันตรายอีก ดังนั้นศูนย์สร้างโอกาสเด็กและเยาวชนบ้านเรา จึงเป็นศูนย์ที่มุ่งสร้างโอกาสเด็กเยาวชนที่กลับตัวกลับใจหรือเด็กที่ด้อยโอกาส มีที่อยู่กิน ที่หลับที่นอน มีเพื่อน มีพี่มีน้อง เป็นครอบครัวเสมือนที่มาดูแลพวกเขา และเป็นพื้นที่ปลอดภัยสำหรับพวกเขา ให้สามารถพลิกฟื้นพัฒนาตัวเองเริ่มต้นชีวิตใหม่และเป็นคนดีของสังคมต่อไป

บ้านตามลำพัง ยังได้รับการปันน้ำใจจากเพื่อนบ้าน โรงเรียน สนับสนุนอาหารยังชีพให้ครบทุกมื้อในแต่ละวัน

๑๐ ขอนแก่นเมืองใจดีการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล เป็นกิจกรรมสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้บริการสาธารณะ การทำกิจกรรมนอกบ้านได้อย่างสะดวก ปลอดภัย สำหรับผู้สูงอายุ คนพิการ สตรีมีครรภ์ เด็ก โดยมีการจัด

ทำทางลาดเพื่อคนพิการตามหลักการอารยะสถาปัตย์ (Universal Design) 85 จุด ในถนนสายหลัก สำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น สวนสาธารณะ สถานีขนส่งผู้โดยสาร (บ.ข.ส.) ศาลาที่พักผู้โดยสาร สนามกีฬาากลางจังหวัดขอนแก่น โรงเรียนโสตศึกษา เป็นต้น โดยมีการอบรมช่างเพื่อร่วมในการสำรวจและปรับปรุงพื้นที่สาธารณะในชุมชนเพื่อความสะดวกในการเดินทาง ของผู้สูงอายุ คนพิการ ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีการติดตั้งอุปกรณ์เทคโนโลยี ช่วยอำนวยความสะดวกในบ้าน เช่น ชุตเปิด-ปิด อุปกรณ์ไฟฟ้าอเนกประสงค์ อุปกรณ์แจ้งเหตุฉุกเฉินในชุมชน โดยได้รับความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตขอนแก่น และช่างชุมชนที่ผ่านการอบรมแล้ว จำนวน 60 หลังคาเรือน ผลการดำเนินงาน มีหน่วยงานองค์กร ภาคีเครือข่าย เข้าร่วมในโครงการและลงนามความร่วมมือ จำนวน 23 หน่วยงาน ทำให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินงานโครงการ

๑๑ การซ่อมแซมบ้านผู้สูงอายุและคนพิการ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ เช่นการปรับปรุงห้องน้ำ พื้นทางเดิน ซ่อมแซมหลังคาบ้านกันแดดกันฝน โดยมีสถาปนิก นักกายภาพบำบัด ผู้จัดการระบบดูแลผู้สูงอายุ (Care manager - CM) ผู้ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน (Care Giver -

